

ANZEGEM – NIEUWSTRAAT

**ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK:
PROEFSLEUVENONDERZOEK VERKAVELING
NIEUWSTRAAT-DRIESSTRAAT**

I.O.V. TYBO NV

Caroline Ryssaert, Annika Devroe & Joep Orbons

COLOFON

Opdracht:

Archeologisch vooronderzoek:
proefsleuvenonderzoek verkaveling nieuwstraat-
driesstraat

Opdrachtgever:

TYBO NV
Leiestraat 62
8792 Desselgem

Opdrachthouder:

Odin
Oude Brugsepoort 17
9800 Deinze

Datum:

20 november 2014

status / revisie:

Definitief rapport

Projectmedewerkers:

Caroline Ryssaert (Projectleider)
Annika Devroe
Joep Orbons

ISBN NR: D/2014/13.406/7

© Odin 2014

Zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van ODIN mag geen enkel onderdeel of uittreksel uit deze tekst worden weergegeven of in een elektronische databank worden gevoegd, noch gefotokopieerd of op een andere manier vermenigvuldigd.

INHOUD

TECHNISCHE FICHE	3
ALGEMENE INLEIDING	7
ONDERZOEK	8
1 SITUERING VAN HET PROJECTGEBIED	9
2 GEOLOGIE EN BODEM	11
3 ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE CONTEXT	14
4 PROEFSLEUVENONDERZOEK	17
4.1 METHODIEK EN VERLOOP VAN HET ONDERZOEK	17
4.2 RESULTATEN	20
4.3 WAARDERING	24
4.4 ADVIES	24
BESLUIT	25
BIBLIOGRAFIE	28
BIJLAGEN	29
1 OVERZICHTSKAART SLEUVEN	30
2 OVERZICHTSPPLAN SLEUVEN EN SPOREN MET TAW	32
3 SPORENLIJST	33

FIGUREN

Figuur 1 Situering van het projectgebied op de topografische kaart (1:10.000 © AGIV). Het studiegebied is aangeduid in blauw.	9
Figuur 2 Situering van het projectgebied op een luchtfoto (© AGIV - 2011). Het studiegebied is aangeduid in rood.	9
Figuur 3 Situering van het gebied op de kadastrale kaart	10
Figuur 4 Quartairgeologische kaart (© GDI-Vlaanderen). Het studiegebied is aangeduid in rood.	11
Figuur 5 Bodemkaart (© GDI-Vlaanderen).	12
Figuur 6 Digitaal hoogtemodel van het ruimere gebied	13
Figuur 7 Zicht op het kasteel van Vichte en de oude kerk. Uitsnede uit de Atlas van Loon, © Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam. Deze tekening is een kopie uit de Flandria Illustrata van Sanderus.	14
Figuur 8 Vindplaatsen in de omgeving, opgenomen in de cai	15
Figuur 9 Uitsnede uit de Ferrariskaart (© gis-vlaanderen) waarop het projectgebied staat aangeduid.	15
Figuur 10 Lokalisering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (© gis-vlaanderen)	16
Figuur 11 Aanleg van een sleuf	17

Figuur 12 Bodemprofiel P1 in sleuf 1	20
Figuur 13 profiel 13 ter hoogte van sleuf 10	21
Figuur 14 Bodemprofiel P14 in sleuf 11	21
Figuur 15 Beeld op de brede oost-west gerichte perceelsgracht s1 die zich aftekent als donkergrijze, humeuze band.	22
Figuur 16 coupe op de greppel s4	23
Figuur 17 de noord-zuid georiënteerde gracht s2	23
Figuur 18 Kijkvenster 1 met aan de zuidzijde (rechts op de foto) de greppel s4.	23

TECHNISCHE FICHE

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Opdrachtgever	TYBO NV Leiestraat 62 8792 Desselgem
Uitvoerder	Odin, Archeologisch onderzoeks- en adviesbureau Oude Brugsepoort 17 9800 Deinze
Projectmedewerkers	Caroline Ryssaert, Projectleider - archeoloog Annika Devroe, Assistent-archeoloog Joep Orbons, GIS (ArcheoPro)
Wetenschappelijke Begeleiding	-
Bewaarplaats data en documentatie	Odin, Archeologisch onderzoeks- en adviesbureau Oude Brugsepoort 17 9800 Deinze
Bewaarplaats vondsten en stalen	Odin, Archeologisch onderzoeks- en adviesbureau Oude Brugsepoort 17 9800 Deinze
Projectcode	2014-391
Vindplaatsnaam	Anzegem, Nieuwstraat
Adres	Nieuwstraat-Driesstraat zn
Coördinaten	81926.12;169633.09; 82098.34;169633.84; 82121;169565.1; 82003.92;169517.52
Kadastrale gegevens	Afdeling: 6 Sectie: B Percelen: 289e, 235g, 238g, 237d
Start- en einddatum	16-17 oktober 2014
ONDERZOEKSOPDRACHT	
Bijzondere voorwaarden	Bijzondere voorwaarden bij de archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Anzegem (Vichte), Nieuwstraat
Archeologische verwachtingen	Het projectgebied is ca. 1,5 ha groot en wordt gekenmerkt door de bodemseries Pdc en Scp. Het gebied is gelegen op de noordelijke flank van een zandlemige hoogte; in het noorden

	<p>wordt de begrenzing gevormd door een spoorweg.</p> <p>Voor het plangebied zelf zijn geen archeologische data gekend. Op minder dan 150m naar het noorden bevindt zich de middeleeuwse dorpsparochie en het mottekasteel van Vichte.</p>
Wetenschappelijke vraagstelling	<ul style="list-style-type: none"> o Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding? o Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? o Zijn er tekenen van erosie? o In hoeverre is de bodemopbouw intact? o Is er sprake van een of meerdere begraven bodems? o Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. o Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? o Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? o Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? o Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? o Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie? o Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting? o Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja; o ☐ Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden? o ☐ Wat is de omvang? o ☐ Komen er oversnijdingen voor? o ☐ Wat is het, geschatte, aantal individuen? o Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen? o Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen? o Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)? o Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? o Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? o Wat is de vastgestelde en verwachte

	<p>bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats? o Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen? o Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)? o Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven: o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek? o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek? o Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? o Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
Aanleiding onderzoek	Op het terrein zal een verkaveling worden gerealiseerd.
Randvoorwaarden	<p>De randvoorwaarden zijn conform de Bijzondere voorwaarden nageleefd.</p> <p>Bij het opstellen van het sleuvenplan werd gedeeltelijk rekening gehouden met de situering van de geplande woningen en wegenis.</p>
RAADPLEGING SPECIALISTEN	
-	-

ALGEMENE INLEIDING

Op het terrein te Anzegem (Vichte), gelegen aan de Nieuwstraat en Driesstraat, wordt door NV Tybo de aanleg van een waterzuiveringsstation gepland. Het projectgebied heeft een oppervlakte van 0,5ha en bevindt zich op een onbebouwde zone omsloten door de recente bebouwing langs de reeds genoemde straten, de spoorweg en het containerpark.

Voor het plangebied zelf zijn geen archeologische data gekend. Op minder dan 150m naar het noorden bevindt zich de middeleeuwse dorpsparochie en het mottekasteel van Vichte.

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Dit vooronderzoek bestaat enerzijds uit een bureauonderzoek waarbij landschappelijke, archeologische en historische data worden verzameld die relevant kunnen zijn voor het interpreteren en waarden van archeologische relictten. Anderzijds is er het luik veldwerk dat een proefsleuvenonderzoek omvat. Aansluitend wordt een waardering en advies met betrekking tot vrijgave geformuleerd.

Het onderzoek is uitgevoerd onder leiding van Caroline Ryssaert (ODIN), bijgestaan door Annika Devroe.

Vanuit het agentschap Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen volgt Sam Dedecker dit project op.

De graafwerkzaamheden zijn uitgevoerd door de firma Poelvoorde.

ONDERZOEK

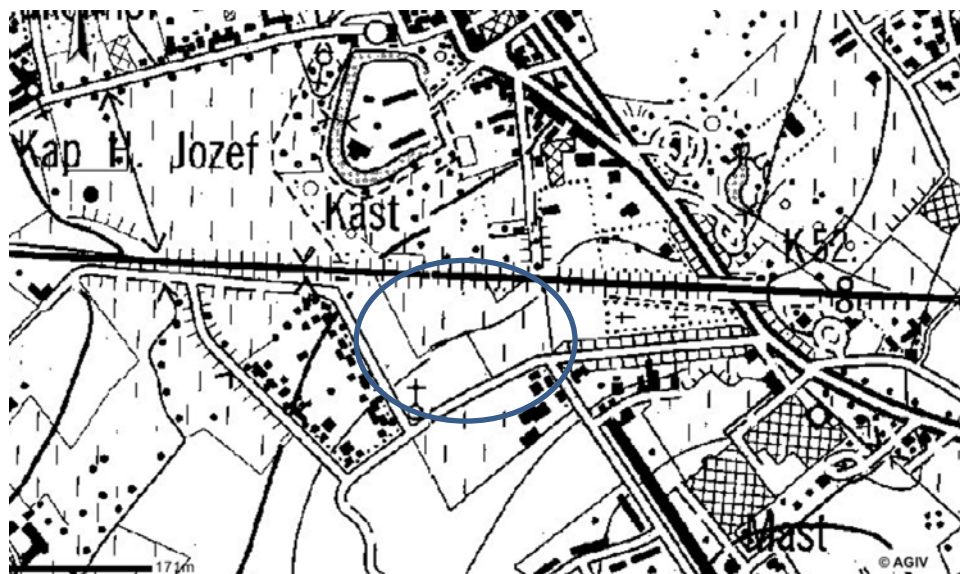
1 SITUERING VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevindt zich op een onbebouwde zone omsloten door de recente bebouwing langs de reeds genoemde straten, de spoorweg en het containerpark (figuur 1). Bij de aanvang van het onderzoek was het terrein ingezaaid met gras, met uitzondering van percelen 238G en 237D waarop bomen en struiken aanwezig waren. De totale oppervlakte van het terrein bedraagt 1.5ha.

Kadastraal is het projectgebied gekend als:

Afdeling: 6 Sectie: B

Percelen: 289e, 235g, 238g, 237d

Figuur 1 Situering van het projectgebied op de topografische kaart (1:10.000 © AGIV). Het studiegebied is aangeduid in blauw.

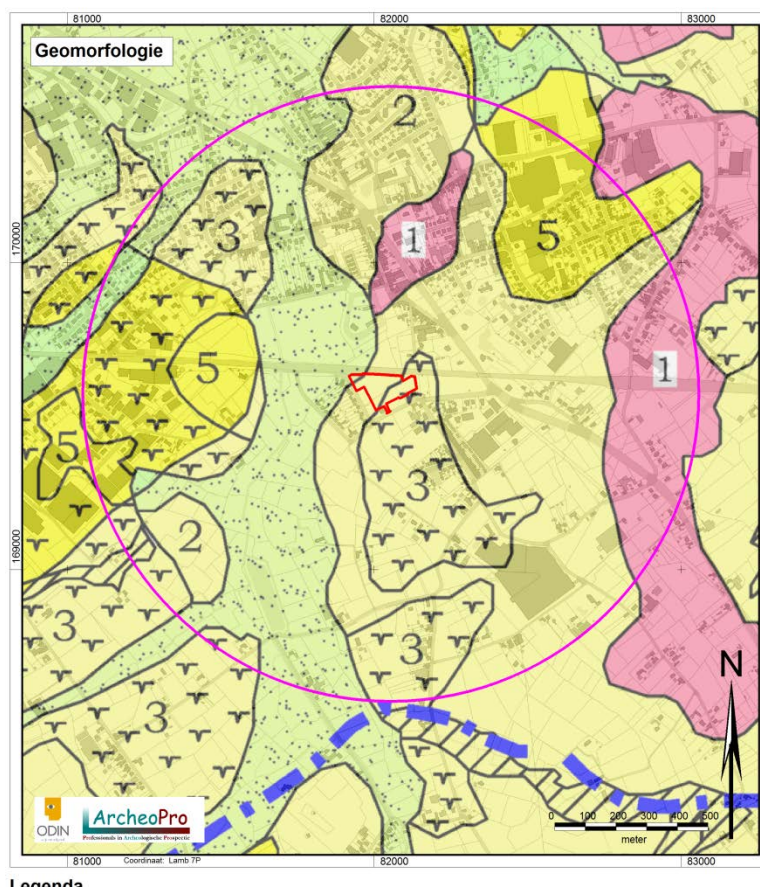

Figuur 2 Situering van het projectgebied op een luchtfoto (© AGIV - 2011). Het studiegebied is aangeduid in rood.

2 GEOLOGIE EN BODEM

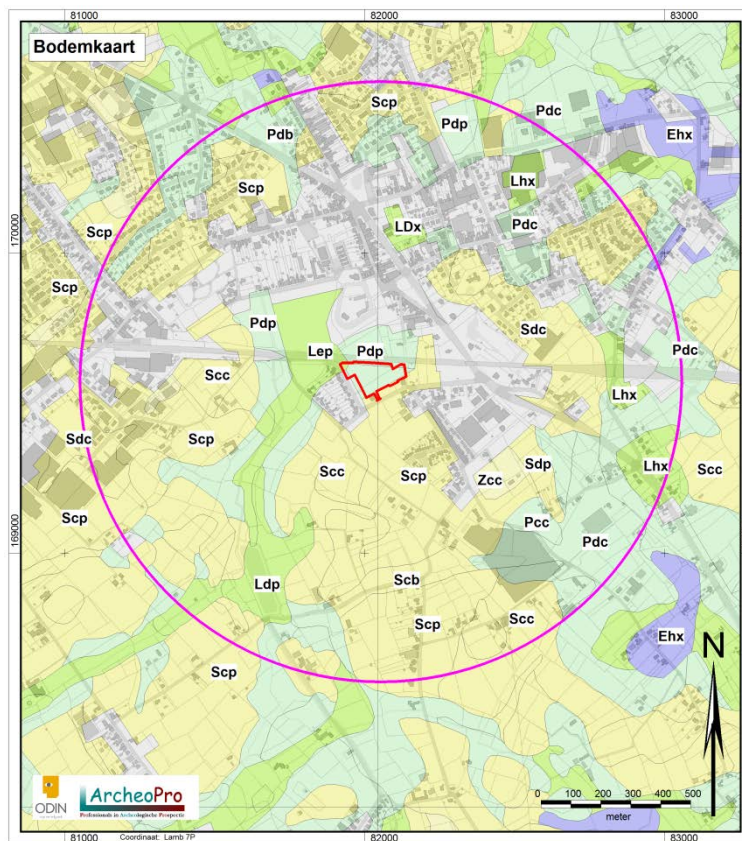
De bodem in het grootste gedeelte van het terrein staat gekarteerd als een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De zuidelijke, hoger gelegen rand kenmerkt zich als een matig droge lemige zandbodem zonder profiel.

De geologische opbouw bestaat in de westelijke zone uit zandige tot zandlemige eolische afzettingen van het Weichseliaan of mogelijk vroeg-Holoceen. Het grootste deel van het gebied staat als volgt gekarteerd: De toplaag bestaat uit zandige eolische afzettingen daterend uit het Holoceen of Tardiglaciaal. Daaronder bevinden zich zandige tot zandlemige eolische afzettingen van het Weichseliaan of mogelijk Vroeg-Holoceen (Bogemans 2007).

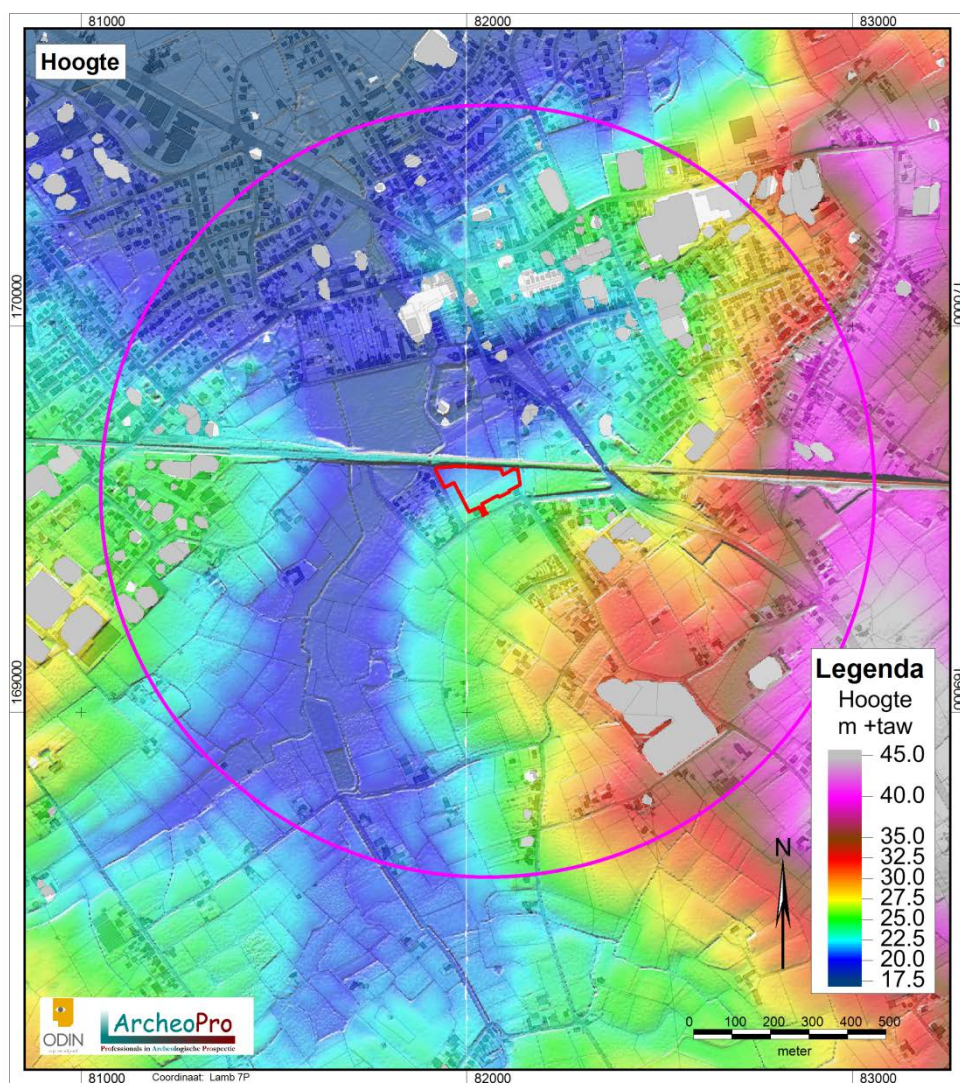
Figuur 4 Quartairegeologische kaart (© GDI-Vlaanderen). Het studiegebied is aangeduid in rood.

Figuur 5 Bodemkaart (© GDI-Vlaanderen).

Het digitaal hoogtemodel geeft een goed zicht op de topografie van het gebied. Daarop is duidelijk de beekvallei van de Kasselrijbeek te zien. De Kasselrijbeek, ook gekend als Vichtebeek, dankt haar naam aan het feit dat ze de historische grens vormde tussen twee kasselrijen nl. Kortrijk en Oudenaarde. Ze kent al lang een gekanaliseerd verloop, maar het digitaal hoogtemodel geeft zicht op de natuurlijke alluviale vlakte van de beek. Het projectgebied bevindt zich op de oostelijke flank.

Figuur 6 Digitaal hoogtemodel van het ruimere gebied

3 ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE CONTEXT

Over bewoning tijdens de prehistorie of Romeinse tijd zijn geen aanwijzingen gekend uit de onmiddellijke omgeving van het projectgebied. Pas vanaf de middeleeuwen zijn historische en archeologische bronnen voorhanden. De oudste vermelding als "Vebta" dateert van 1119. In dat jaar erkent Lambertus, bisschop van Noyon en Doornik, de kerk die ridder Goswin op de nieuw ontgonnen grond "Vebta" gebouwd heeft als parochiekerk. Het patronaat van de kerk behoort toe aan de heren van Vichte, die het bij uitzondering behouden tot aan de Franse

Revolutie. Een eerste kapel, een stichting van de monniken van de abdij van Sint-Diederiks-bij-Reims en gelegen aan de overzijde van de Kasselrijbeek wordt vóór 1119 vernietigd¹. Van

deze Romaanse zaalkerk met westtoren, gebouwd in Doornikse kalksteen, bleven de westgevel, de gevels van het schip en het opgaand metselwerk in de koorwanden en -sluiting bewaard². Ze bevindt zich net ten noorden van de kasteelsite 'Kasteel van Vichte', vlakbij het onderzoeksgebied gelegen. Omstreeks 1100 bouwt Goswin van der Vichte een eerste kasteel nabij de Vichtebeek, de latere Kasselrijbeek. Vermoedelijk betrof het een woontoren met dubbele omwalling die ook het neerhof omsloot. Restanten van dit eerste gebouw bleven bewaard in de kelder van het huidige kasteel onder het centrale gedeelte met toegangsdeur. De toegangspoort dateert van omstreeks 1500. Andere elementen herinneren aan 16de en 17de eeuwse verbouwingen³.

Verder archeologische relictten die de middeleeuwse fase illustreren zijn bijvoorbeeld de watermolen, langs de Kasselrijbeek gelegen, dat volgens sommige bronnen zou opklimmen tot de middeleeuwen⁴ en enkele omwalde hoeves in de ruimere omgeving.

De kasteelsite en kerk zijn ook mooi afgebeeld op de Ferrariskaart. Het projectgebied zelf kenmerkt zich door een aantal akkertjes langs noordelijke zijde en weiland en een bebost perceel langs zuidelijke zijde. De percelen zijn omzoomd door bomenrijen. Langs de oostelijke zijde bevindt zich een weg, die thans gedeeltelijke verdwenen is.

Op de 19de eeuwse kaart van de Atlas der Buurtwegen zien we een kleine verandering op vlak van percelering.

Figuur 7 Zicht op het kasteel van Vichte en de oude kerk. Uitsnede uit de Atlas van Loon, © Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam. Deze tekening is een kopie uit de *Flandria Illustrata* van Sanderus.

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/22087>

² <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=70370>

³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/relict/81785>, Despriet 2004.

⁴ <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=70370>

Figuur 10 Lokalisering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (© gis-Vlaanderen)

4 PROEFSLEUVENONDERZOEK

4.1 METHODIEK EN VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

Het veldwerk met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 16 en 17 oktober. De percelen 238g en 237d, gelegen in de noordoostelijke hoek van het terrein, waren nog bebost en konden niet onderzocht worden.

De inplanting van de sleuven werd bepaald in overleg met Onroerend Erfgoed en de opdrachtgever. Deze inplanting hield enerzijds rekening met de topografie: de sleuven zijn dwars op de helling ofwel valleirand aangelegd. Anderzijds werd rekening gehouden met de locatie van de geplande woningen en wegenissen. Hierdoor varieert de tussenafstand van de sleuven.

Op die manier zijn elf sleuven gegraven. Aansluitend aan sleuf 11 werd één kijkvenster (KV1) gegraven. In deze zone werd namelijk een greppel of grachtje aangesneden (s4). Doelstelling van dit kijkvenster was om na te gaan of dit geassocieerd was met andere sporen.

De aanlegdiepte van de sleuven varieert. Dit had meerdere redenen:

- In de westelijke zone bleek een restant van een podzolbodem aanwezig. De ontwikkeling van een dergelijke bodem kan resulteren in een slechte zichtbaarheid van de sporen, die in dat geval pas duidelijk zichtbaar worden onder de aanrijking. Een eerste vlak werd daarom aangelegd net onder de ploeglaag (ca. 30cm onder maaiveld). Vervolgens werd schaaftgewijs verdiept tot de onderzijde van de aanrijkingshorizont. Dit podzolprofiel was in een aantal gevallen gecombineerd met de aanwezigheid van een oude akkerlaag, waardoor de ontgravingsdiepte lokaal opliep tot 1m onder maaiveld.
- Langs oostelijke zijde was het terrein opgehoogd. Het vlak werd aangelegd tot onder de oorspronkelijke ploeglaag. Dit kon oplopen tot 1,5m onder maaiveld.
- In de overige zones werd het vlak net onder de ploeglaag aangelegd, ca. 30 à 40cm onder maaiveld.

Figuur 11 Aanleg van een sleuf.

Er werd een profielput aangelegd, minimaal één per sleuf, ca. om de 50m. Deze profielput werd met de kraan verdiept tot ca. 0,5m onder het archeologisch vlak. Één wand werd opgeschoond, beschreven en gefotografeerd.

Een archeoloog stond in voor de begeleiding van de kraan, alsook het opschonen van het vlak en de profielen evenals het aankrassen van sporen en vondsten. Een tweede archeoloog volgde en registreerde deze zaken met behulp van standaard sleuvenfiches. Dergelijke fiches laten toe de sporen te schetsen op schaal 1:100. Beschrijvingen werden op een sporenlijst aangevuld. Vervolgens werden sporen en profielen gefotografeerd. Vondsten werden onmiddellijk in gripzakken opgeborgen, terwijl sporen werden aangeduid met een plastic fiche met vermeldingen van nummer. Deze werden aansluitend door een topograaf ingemeten met behulp van een gps/total station, met inbegrip van alle ingrepen.

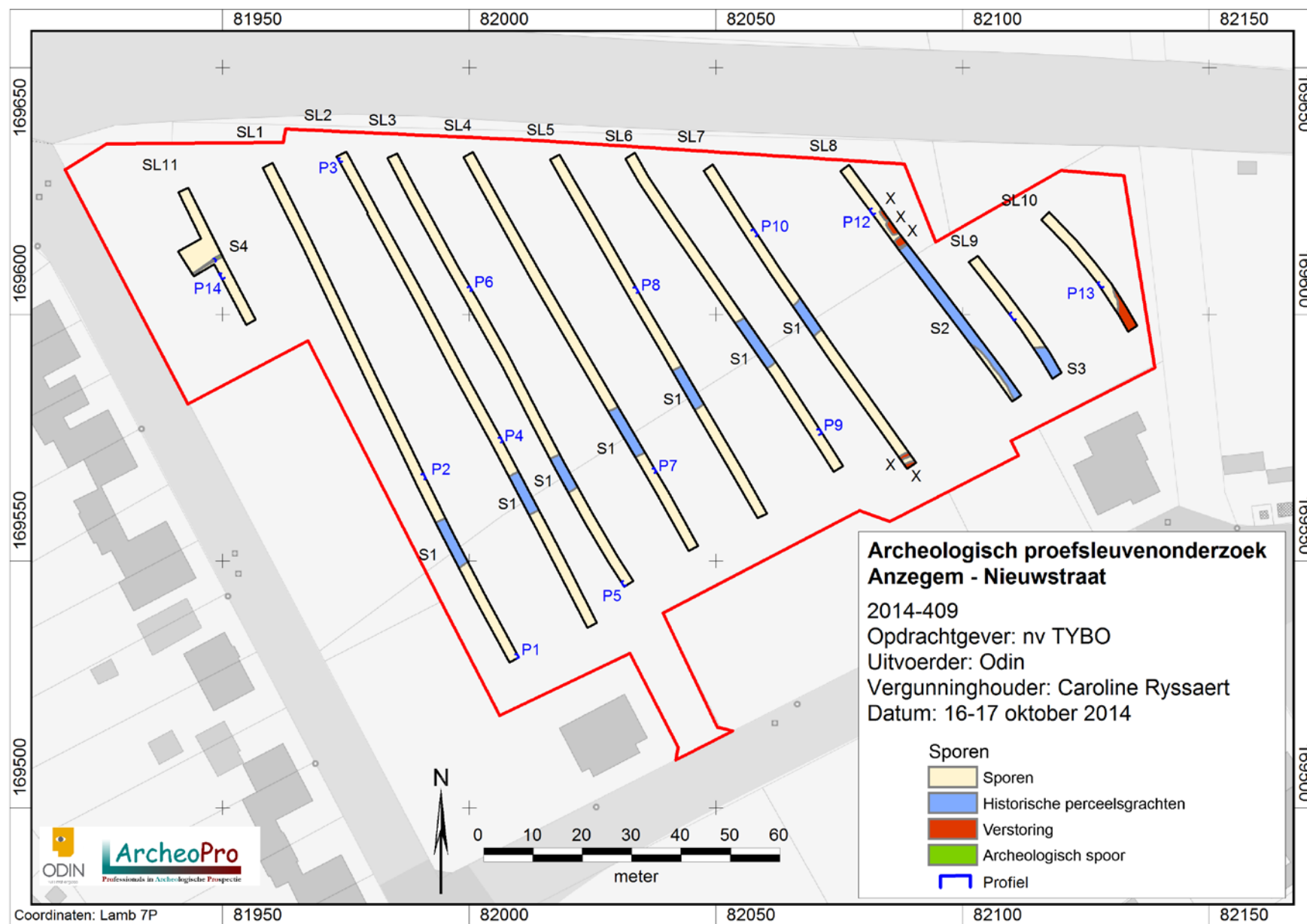
Sleuven, profielen, vondsten en sporen zijn doorlopend genummerd.

Aansluitend aan het inmeten van de sporen is één spoor, s4, gecoupeerd. Coupes zijn gezet met het oog op het verzamelen van dateerbaar materiaal.

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt bijna 1.5 ha, waarvan 1.857m² werd onderzocht. Dit stemt overeen met 12.4% van het volledige onderzoeksterrein.

4.2 RESULTATEN

Algemene bodemopbouw

De bodemopbouw wordt geïllustreerd aan de hand van 3 typeprofielen.

Bodemprofiel met restant podzol (westelijke zone, aan de hand van profiel 1 in sleuf 1):

- (1) 000-025: donker bruingrijs, licht silteus fijn zand met weinig puin en hoog humusgehalte - Ap1 (ploeglaag)
- (2) 025-050: bruin, geel gevlekt licht silteus fijn zand, met hoog humusgehalte en weinig houtskool, Ap2 (oude akkerlaag).
- (3) 050-080: grijs, donkergrijs gevlekt zeer fijn zand met hoog humusgehalte, B-horizont van podzolbodem.
- (4) 080-...: geel licht silteus, zeer fijn zand, ijzeraccumulatie, B-C horizont

Figuur 12 Bodemprofiel P1 in sleuf 1

Geroerd bodemprofiel (oostzijde van het terrein, aan de hand van profiel 13 in sleuf 10):

- (1) 000-050: bruingrijs gevlekt zand, aangevoerd
- (2) 050-065: bruin, geel gevlekt licht silteus fijn zand, met hoog humusgehalte en weinig houtskool, Ap1 (of = Ap2?)
- (3) 065-095: geel licht silteus, zeer fijn zand, ijzeraccumulatie, B-C horizont
- (4) 095-...: geel licht silteus zand, C-horizont

Figuur 13 profiel 13 ter hoogte van sleuf 10

Profielopbouw centraal en noordelijke zone (aan de hand van P14 in sleuf 11)

- (1) 000-050: grijsbruin, licht silteus zand - Ap1 (ploeglaag)
- (2) 050-....: geel licht silteus, zeer fijn zand, ijzeraccumulatie, B-C horizont

Figuur 14 Bodemprofiel P14 in sleuf 11

Samenvattend stellen we vast dat de bodemopbouw sterk varieert. In de lager gelegen zones blijkt de oorspronkelijke bodemopbouw het minst gaaf. Zowel de oude akkerlaag als de podzolbodem ontbreekt er grotendeels, met uitzondering van een restant van de ijzeraccumulatie horizont. Het

lijkt er bovendien op dat de degradatie van de bodem in verschillende fases is gebeurd aangezien de tweede akkerlaag niet steeds geassocieerd is met de bewaring van de podzolbodem. Mogelijk is de bewaring van de oudere akkerlaag op de hoger gelegen zones het gevolg van een minder intensief grondgebruik. Op basis van de Ferrariskaart zien we immers dat deze percelen niet gebruikt worden als akkerland.

Langs oostelijke zijde blijkt het terrein aangevuld te zijn. In deze zone is de tweede akkerlaag nauwelijks bewaard. Ook de podzolbodem lijkt er niet aanwezig.

Sporen

Tijdens het onderzoek zijn enkel gracht- en greppeltracés aangetroffen. Één brede, oost-west georiënteerde gracht, s1, kunnen we in verband brengen met de perceelsgracht zoals die ook op de Ferrariskaart en Atlas der Buurtwegen getekend staat. Uitgezonderd enkel fragmenten baksteen, werd in de gracht geen archeologische vondsten aangetroffen. De gracht heeft een breedte van ca. 10m.

Figuur 15 Beeld op de brede oost-west gerichte perceelsgracht s1 die zich aftekent als donkergrijze, humeuze band.

In sleuf 8 is een tweede gracht (s2) aangetroffen die hierop haaks aansluit. Ook hier kunnen we terugrijpen naar de historische kaarten: het betreft wellicht de perceelsgracht die op de Atlas der Buurtwegen is aangeduid.

Ter hoogte van sleuf 11 - langs de Driesstraat gelegen - werd een smalle gracht of greppel aangesneden (s4). Met behulp van een kijkvenster (KV1) werd het verloop van dit spoor nagegaan evenals bekeken of er zich nog andere sporen bevonden. Dit bleek niet het geval te zijn. In doorsnede bleek het spoor een asymmetrisch profiel te hebben en bewaard te zijn tot ca. 20cm onder het aangelegde vlak. De breedte van de greppel varieert van 55cm tot 40cm. Het spoor heeft

een grijze, lichtgrijs gevlekt vulling en matig diffuse begrenzing. Er werden geen archeologische vondsten aangetroffen.

Figuur 17 de noord-zuid georiënteerde gracht s2

Figuur 16 coupe op de greppel s4

Figuur 18 Kijkvenster 1 met aan de zuidzijde (rechts op de foto) de greppel s4.

4.3 WAARDERING

Binnen het projectgebied zijn een aantal grachten aangetroffen. Deze kunnen in verband gebracht worden met de vroegere perceelsgrenzen zoals deze op de historische kaarten zijn weergegeven.

Één greppel, s4, heeft wellicht een grotere ouderdom. Het spoor is minder scherp afgetekend en heeft een grijs gevlekte vulling. Echter archeologisch materiaal ontbreekt.

Deze greppel komt niet in associatie voor met andere sporen. Uitgezonderd de beschreven grachten en greppel zijn binnen het onderzoeksgebied geen andere elementen, zoals kuilen, paalsporen of vondsten, aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Wellicht is het terrein steeds in gebruik geweest als akker- en/of weiland.

4.4 ADVIES

Op basis van de hierboven beschreven resultaten adviseren we geen vervolgonderzoek.

BESLUIT

Op het terrein te Anzegem (Vichte), gelegen aan de Nieuwstraat en Driesstraat, is voorafgaandelijk aan de geplande verkaveling die er zal verwezenlijkt worden door NV Tybo een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het projectgebied heeft een oppervlakte van 1,5ha en bevindt zich op een onbebouwde zone omsloten door de recente bebouwing langs de reeds genoemde straten, de spoorweg en het containerpark.

Met behulp van 11 sleuven en 1 kijkvenster werd ongeveer 12% van het terrein onderzocht.

In totaal werd 12,4% van het terrein onderzocht.

De onderzoeksvragen kunnen als volgt worden beantwoord:

- **Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?**

Waar het bodemprofiel het best bewaard is, kenmerkt zich dit door de aanwezigheid van een recente en oudere akkerlaag, respectievelijk een Ap1- en Ap2-horizont. Onder de tweede akkerlaag is de humusaanrijking en ijzeraanrijking van een podzol bewaard. De bewaring van dit bodemprofiel varieert sterk: niet overal is dit restant van de podzolbodem en/of de akkerlaag bewaard. In de oostelijke zone blijkt het terrein opgehoogd te zijn.

- **Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?**

Een mogelijke verklaring is een intensievere bewerking van de zones waar het bodemprofiel minder gaaf bewaard is aangezien bv. op de Ferrariskaart een verschil in grondgebruik wordt weergegeven.

- **Zijn er tekenen van erosie?**

Er zijn geen directe aanwijzingen hiervoor.

- **In hoeverre is de bodemopbouw intact?**

De podzolbodem lijkt voornamelijk in de zuidwestelijke hoek goed bewaard. De tweede akkerlaag blijkt het best bewaard in de zuidelijke, iets hoger gelegen zone. Nergens is de podzolbodem volledig bewaard. De bodemopbouw is met andere woorden niet intact.

- **Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?**

De gedeeltelijk bewaarde podzolbodem kan als begraven bodem geïnterpreteerd worden.

- **Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.**

Er zijn perceelsgrachten aangetroffen die in verband staan met de perceelsindeling zoals die op de 18de en 19de eeuwse kaarten staat. Daarnaast is er slechts 1 spoor, een oost-west gericht greppel ter hoogte van sleuf 11, aangetroffen.

- **Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?**

De grachten en greppel zijn antropogene sporen.

- **Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?**

De bewaring van de grachten en de greppel is goed.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Er zijn geen structuren aangetroffen.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

Omwillen van de afwezigheid van archeologische vondsten of oversnijdingen kan hierop geen onderbouwd antwoord gegeven worden. Op basis van de vagere kleur en aflijning van de greppel (s4) vermoeden we dat deze ouder is dan de perceelsgrachten.

- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?

Niet van toepassing.

- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?

De grachten en greppel hebben wellicht verband met het gebruik van het terrein als landbouwareaal. Voor de aanwezigheid van een erf zijn geen aanwijzingen aangetroffen.

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?

Nee.

- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?

Nee.

- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?

De perceelsgrachten gaan doorheen de tweede akkerlaag. Ter hoogte van de greppel, s4, was deze akkerlaag niet bewaard.

- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?

Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van alluviale sedimenten die gelinkt kunnen worden met de beekvallei. Het terrein bevindt zich in ieder geval net buiten de Holocene beekbedding. Met betrekking tot oudere fases kunnen geen uitspraken gedaan worden.

- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

De afwezigheid van de podzolbodem in een groot deel van het terrein wijst erop dat het bodemprofiel niet overal even gaaf bewaard is. In principe kan dit betekenen dat ondiepe sporen opgenomen zijn in de ploeglaag.

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

Niet van toepassing.

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

Niet van toepassing.

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

De vindplaats bestaat enkel uit een aantal grachten en één greppel. De waarde van deze sporen is laag.

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

Niet van toepassing.

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?

Niet van toepassing.

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:

1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?

Niet van toepassing.

- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

Niet van toepassing.

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Niet van toepassing.

BIBLIOGRAFIE

Literatuur

Bogemans F., 2007. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 29, Kortrijk. Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijkdommen, 40p.

Ph. Despriet, 2004. De dorpsheerlijkheid en het kasteel van Vichte. Archeologische en historische monografieën van Zuid-West-Vlaanderen.

Internetbronnen

Agentschap voor Geografische Informatie 2013

Agentschap voor Geografische Informatie, "Bodemkaart", in: AGIV (online), 2013.
<http://geovlaanderen.agiv.be/geovlaanderen/bodemkaart> (2013).

CAI 2013

Centrale Archeologische Inventaris, in: CAI (online), 2013.

<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php> (2011).

Koninklijke Bibliotheek van België 2013

Koninklijke Bibliotheek van België, "Kabinetskaart van de Oostenrijke Nederlanden", in: Koninklijke Bibliotheek van België (online), 2013,
http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html (2013).

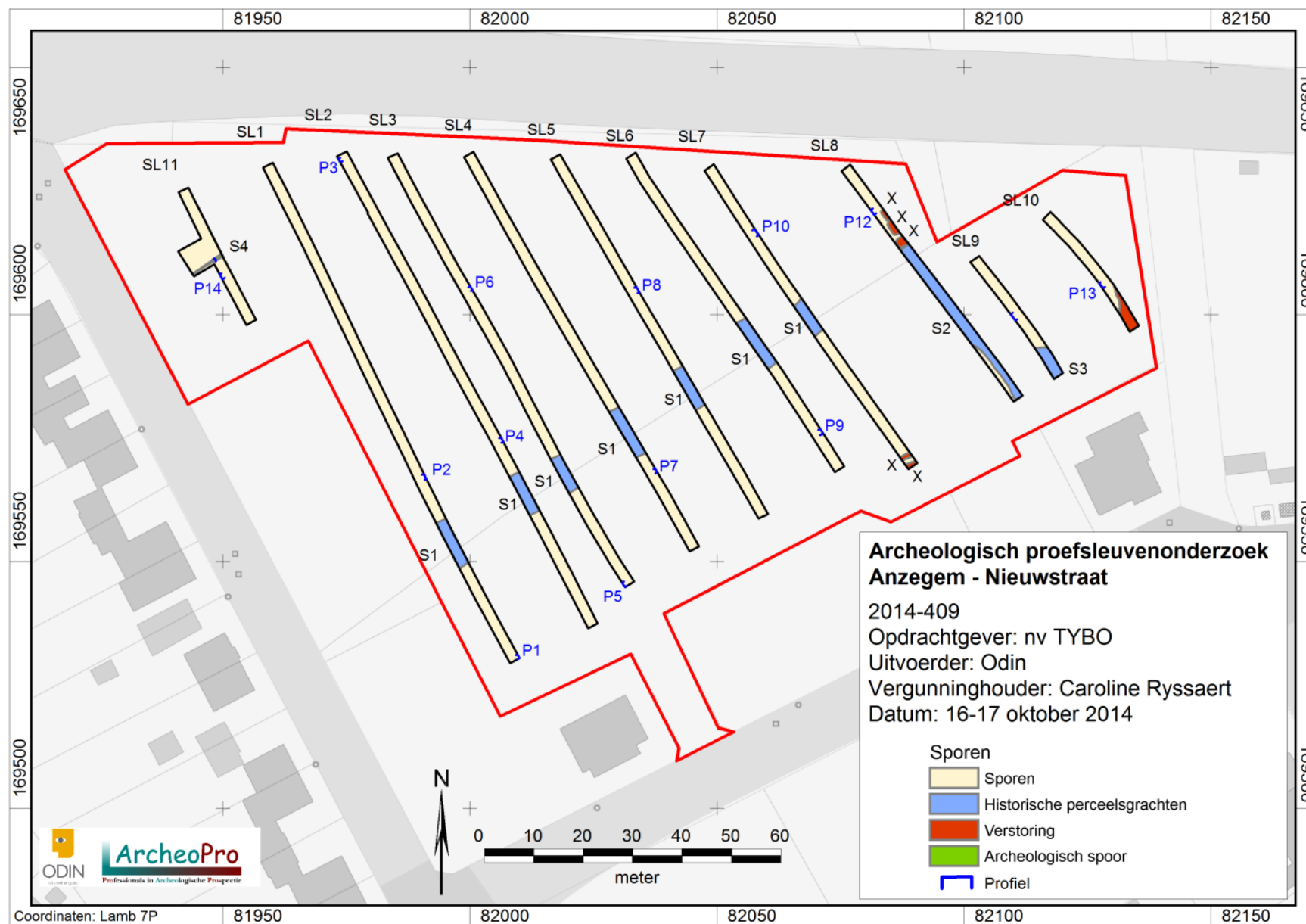

BIJLAGEN

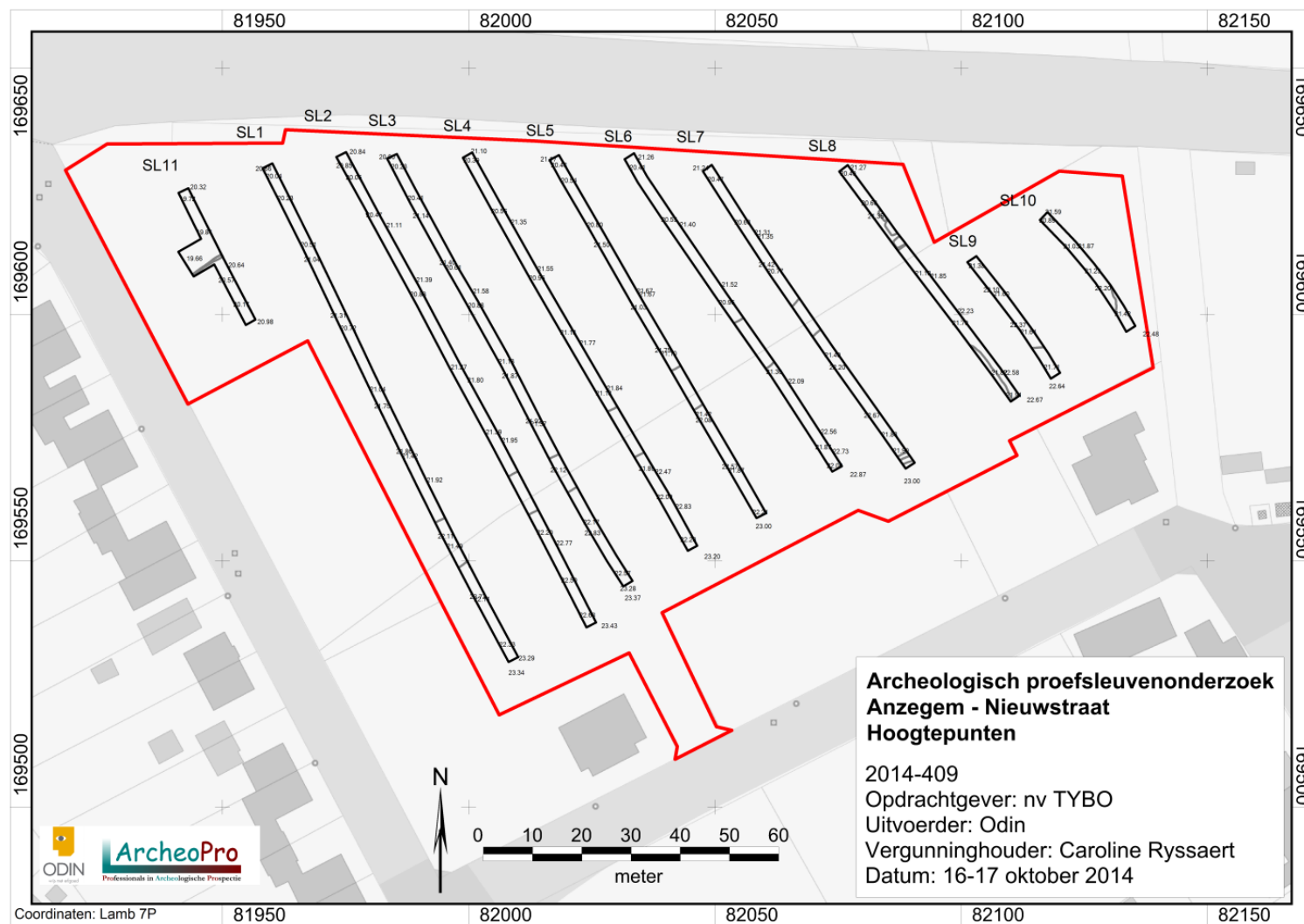

1 OVERZICHTSKAART SLEUVEN

2 OVERZICHTSPLAN SLEUVEN EN SPOREN MET TAW

3 SPORENLIJST

 <div> <div>ODIN</div> <div>wijs met elfgoed</div> </div> <div>sporenlijst</div>										
project:		Anzegem Nieuwstraat				projectcode		2014-391		
Spoor num mer	sleuf	Vlak	Aard	kleur	Textuur	bevat:	aflijning	Vorm	archeo en vondstnr	Opmerkingen
1 t.e.m. 17			1 gracht	bruingrijs	Zs2	HK1, BST1	scherp	parallel	/	/
2	8	1	gracht	bruingrijs	Zs2	HK1, BST1	scherp	parallel	/	/
3	9	1	gracht	bruingrijs	Zs2	HK1, BST1	scherp	parallel	/	/
4	11	1	greppel	lichtgrijs	Zs2	/	matig diffuus	parallel	/	gecoupeerd

